

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

Program OSŽ na období do roku 2025

VIII. sjezd OSŽ

Praha 25.3. - 26.3.2022
schválený VIII. sjezdem OSŽ dne 26. března 2022

PROGRAM OSŽ NA OBDOBÍ DO ROKU 2025

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ (OSŽ) vstupuje do dalšího, již osmého volebního období.

Naše společnost se po důsledcích světové hospodářské a finanční krize vyznačovala v letech 2011 - 2012 pozvolným oživováním ekonomiky, která se postupně zlepšovala a její pozitivní tendence růstu byla zachována i v následujících letech. Ekonomika zrychlila růst celosvětově, v eurozóně i v samotné České republice, která nejprve byla několik let na úrovni tzv. přirozené nezaměstnanosti, tzn., že trh práce byl v rovnováze a následně se dokonce ve většině průmyslových odvětví i v dopravě začal projevovat postupně narůstající nedostatek potřebných zaměstnanců. S příchodem pandemie koronaviru v roce 2020, která se v několika vlnách táhne prakticky až doposud, však došlo v zasažených odvětvích (včetně železniční dopravy) k významnému poklesu výkonů částečně i s negativním dopadem do zaměstnanosti a prozatím není zřejmé, kdy a zda vůbec se výkony vrátí na úroveň před pandemií.

Vzhledem k aktuální dopravní politice Evropské unie a České republiky, ekonomické situaci, právnímu prostředí v České republice a vývoji v jednotlivých zaměstnavatelských subjektech majících vliv na železnici, zejména s ohledem na politiku European Green Dealu, však lze předpokládat, že o budoucnosti a možnostech dalšího rozvoje české železnice, která bude hrát klíčovou úlohu při ekologizaci českého dopravního trhu, se bude zásadně rozhodovat v následujícím období, a to pro příštích několik desítek let.

U **Správy železnic, státní organizace (SŽ, s.o.)** se v období let 2022 - 2025 očekává pokračování významných investic, včetně využití dostupných evropských finančních prostředků, do modernizací tratí, objektů železničních stanic a zvyšování bezpečnosti železničního provozu (zejména do rozšiřování dálkového řízení provozu a ETCS). Postupně se také budou rozvíjet investice do přípravy výstavby vysokorychlostních tratí (tzv. VRT).

U **Českých drah, a.s. (ČD, a.s.)** by v letech 2022 - 2025 již nemělo docházet k velkému úbytku počtu zaměstnanců. Důvodem je, že v uplynulém období již proběhlo největší odčlenění činností (z rozhodnutí vlády ČR), které by ČD, a.s. jako dopravce zatěžovaly (odčlenění činností provozování dráhy od ČD, a.s. a jejich převod k SŽ, s.o.) a společnosti se daří i v konkurenčních podmínkách udržovat většinový podíl na trhu závazkové osobní dopravy. Je enormní snaha zachovat ČD, a.s. jako silného národního dopravce v čím dál více liberalizovaném železničním prostředí s cílem zachovat síťový charakter železniční dopravy, zvyšovat kvalitu poskytovaných služeb a dosáhnout rovného postavení ČD, a.s. na liberalizovaném dopravním trhu.

ČD Cargo, a.s. je dceřinou společností 100 % vlastněnou ČD, a.s., která vznikla dne 1.12.2007 a je v současné době stabilizovanou firmou. V následujících letech se očekává pokračování významných investic, včetně využití dostupných veřejných finančních prostředků, do modernizace hnacích vozidel a vozového parku. Očekává se také další rozvoj zahraničních obchodních aktivit, včetně rozšiřování činnosti zahraničních dceřiných společností. To vše, aby se ČD Cargo, a.s. vyrovnalo s rostoucí konkurencí v nákladní dopravě.

U **nedrážních zaměstnavatelských subjektů** se předpokládá, že v nejbližších letech dojde pouze k dílčím organizačním změnám ve vztahu k jejich ekonomické a finanční situaci. Vzhledem k vývoji české ekonomiky se spíše očekává, že tyto zaměstnavatelské subjekty budou přijímat nové zaměstnance, neboť se jedná většinou o firmy navázané na železnici, kde se plánuje pro nadcházející období pokračování významných investic v celém železničním sektoru.

Senioři OSŽ tvoří významnou část členské základny OSŽ, aktivně se podílí na vybraných činnostech OSŽ a mj. prostřednictvím svého orgánu - Republikové rady seniorů OSŽ (RRS OSŽ) pozitivně reprezentují OSŽ v České republice i v zahraničí.

Uvedené procesy budou nadále bezprostředně ovlivňovat úroveň existenčních a oprávněných zájmů zaměstnanců a pracovněprávních vztahů. Od úspěšnosti těchto procesů, zejména dodržování dohod mezi sociálními partnery, bude dlouhodobě závislá úroveň a kvalita zaměstnanosti, mezd a sociálních podmínek na pracovištích všech členů OSŽ.

OSŽ bude v následujícím období ve své činnosti nadále vycházet z osvědčených principů odborové práce, spolupráce s politickými stranami a hnutími a spolky, které respektují oprávněné zájmy zaměstnanců, nezávislosti na státních orgánech a zaměstnavatelských organizacích se snahou o korektní vztahy se sociálními partnery.

I.

Vnitřní činnost, organizační výstavba

- posilovat postavení OSŽ mezi odborovými svazy působícími nejen na železnici, ale i v rámci Asociace samostatných odborů České republiky (ASO ČR) a v dalších institucích;
- věnovat trvalou pozornost udržení a rozšiřování členské základny OSŽ zejména o mladší věkovou kategorii zaměstnanců, prostřednictvím důsledné obhajoby zájmů a práv členů OSŽ a udržování a rozšiřování škály členských benefitů (např. právní pomoc, pojištění, podpůrný fond, zvýhodněné podmínky rekreace a dalších služeb atd.);
- zahájit a prohlubovat odborovou činnost u soukromých osobních a nákladních dopravců, kteří se stabilizovali na železničním dopravním trhu ČR;
- poskytovat trvalou metodickou pomoc v činnosti, postavení a působnosti ZO OSŽ, Výborů OSŽ a dalších orgánů OSŽ;
- pravidelně a konkrétně hodnotit činnost orgánů OSŽ na jednáních Ústředí OSŽ, přijímat odpovídající závěry a opatření k nápravě zjištěných nedostatků a k odstranění jejich příčin. O činnosti a výsledcích práce orgánů OSŽ informovat členskou základnu OSŽ;
- zabývat se specifickou problematikou postavení seniorů - členů OSŽ i dalších sociálních skupin. Vytvářet vhodné podmínky pro činnost RRS OSŽ;
- důsledně dbát o účelné hospodaření s finančními prostředky OSŽ, včetně efektivního využívání a zhodnocování majetku OSŽ.

II.

Vzdělávání a informační systém OSŽ

- nadále věnovat trvalou pozornost školení a vzdělávání, zejména u nově zvolených funkcionářů ZO OSŽ, dalších orgánů a členů OSŽ, mj. i se zaměřením na výuku práce s výpočetní technikou;
- jako základní prvek informačního systému považovat i nadále osobní účast funkcionářů a členů Ústředí OSŽ na jednáních orgánů nižších stupňů. Zkvalitňovat informovanost a zejména prezentaci činnosti a výsledků OSŽ nejen ve vztahu k vlastní členské základně, ale i ve vztahu k široké veřejnosti;
- vydávat čtrnáctideník OSŽ Obzor, internetový měsíčník Magazínu NeRV OSŽ a zabezpečovat provoz webové stránky OSŽ jako významného zdroje informací pro členy OSŽ, dbát na jejich aktuálnost a kvalitní obsah. Věnovat pozornost zkvalitňování přenosu informací prostřednictvím efektivních komunikačních prostředků, např. provozováním a dalším rozšiřováním funkcí elektronické mobilní aplikace Moje OSŽ, případně dalších vhodných elektronických prostředků.

III.

OSŽ a sociální dialog v České republice

- věnovat trvalou pozornost posilování autority ASO ČR ve společnosti a aktivně přispívat k její činnosti;

- v rámci jednotlivých orgánů Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD), při hledání společných konsenzů komunikovat a spolupracovat s ostatními odborovými svazy, včetně ČMKOS i svazy zaměstnavatelů v ČR;
- vést dialog s představiteli parlamentních stran a jejich odbornými týmy pro dopravu, pracovněprávní a sociální oblast.

IV.

Legislativní a pracovněprávní činnost, kolektivní smlouvy, zaměstnanost, mzdy, sociální oblast

Legislativní a pracovněprávní činnost:

- za využití všech možností (zejména prostřednictvím ASO ČR s ohledem na sociální aspekty) pozitivně ovlivňovat legislativní proces a prosazovat připomínky zejména v rámci novelizací pracovněprávních a sociálních norem a právních předpisů vztahujících se k předmětu činnosti u zaměstnavatelů, kde působí OSŽ;
- zpracovávat oponentní návrhy a stanoviska k interním normativním aktům zaměstnavatelských subjektů;
- poskytovat členům OSŽ právní poradenství, právní pomoc a ochranu, včetně jejich zastupování v řízení před soudem; zabezpečovat provozování tzv. krizové linky jako časově nepřetržitého právního servisu;
- efektivně využívat pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem povolání zaměstnavateli sjednané prostřednictvím OSŽ; nadále prohlubovat vzájemnou spolupráci s Kooperativa pojišťovnou, a.s. s cílem nabízet další výhodné pojistné produkty členům OSŽ;
- nadále spolupracovat se Sdružením na ochranu nájemníků ČR.

Kolektivní smlouvy:

- průběžně monitorovat ekonomickou situaci, podnikatelské záměry a plány v zaměstnavatelských subjektech s cílem udržet a případně rozšiřovat zaměstnanecké výhody se zakomponováním do kolektivních smluv;
- v rámci kolektivního vyjednávání a v kolektivních smlouvách prosazovat oprávněné požadavky a zájmy členů a odborových orgánů OSŽ;
- trvale poskytovat metodickou a přímou pomoc příslušným odborovým orgánům při kolektivním vyjednávání a uzavírání kolektivních smluv.

Zaměstnanost:

- dodržovat, aby případné snižování zaměstnanosti nenarušovalo bezpečnost práce s důrazem na provoz na železnici, dbát na přiměřenost práce přesčas a pracovněprávní vztahy mimo pracovní poměr;
- vyžadovat po zaměstnavatelských subjektech vytváření podmínek pro účast na rekvalifikačních a kvalifikačních programech s cílem nalézat možnosti pracovního uplatnění potenciálně nadbytečných zaměstnanců v jiných povoláních.

Mzdová oblast:

- uplatňovat mzdové principy respektující specifika jednotlivých povolání, jejich předpoklady a požadavky, množství a náročnost práce, pracovní podmínky i dosahované výsledky s cílem zvýšení reálné mzdy a tím i životní úrovně členů OSŽ;
- nepřipustit uplatňování rovnostářských principů v odměňování a neodůvodněné zvýhodňování některých povolání na úkor jiných.

Sociální oblast:

Prostřednictvím kolektivních smluv a dalších normativních aktů komplexně zajišťovat celou sociální oblast, zejména:

- nedopustit zhoršení pracovních a sociálních podmínek při provádění organizačních změn u zaměstnavatelských subjektů;
- efektivně a v maximálním rozsahu využívat SF a FKSP, prosazovat vytváření sociálních fondů u nově vznikajících dceřiných společností a dalších organizací;
- zachovat dosavadní zvýhodnění zaměstnanců, a pokud to legislativa umožní, uznávat pro daňové účely u zaměstnavatelů další nadstandarty, usilovat o jejich uplatnění;
- udržet a posilovat výhody zaměstnanců v doplňkovém penzijním spoření a životním pojištění jako nezastupitelného předpokladu pro využití předdůchodu u náročných povolání; udržet výhody v oblasti kondičních ozdravných pobytů;
- zachovat a případně rozšiřovat poskytování dávek z Podpůrného fondu OSŽ (PF OSŽ) členům OSŽ, kteří se ocitnou v těžké sociální situaci, efektivně využívat PF OSŽ k přiznání dávky členům OSŽ v souladu se statutem, pokračovat v solidárním přispívání do tohoto fondu, jak ze ZO OSŽ, tak i z jiných zdrojů;
- zachovat maximální možný rozsah jízdních výhod - tradičního a oceňovaného benefitu zaměstnanců na železnici a usilovat o nalezení a prosazení systémového řešení jízdních výhod vhodného pro podmínky liberalizované železnice;
- poskytovat členům OSŽ prvotní právní poradenství/pomoc v občanském (soukromém) životě ve vybraných oblastech práva.

V.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP)

- na základě oprávnění vyplývajícího z platných právních předpisů vykonávat kontrolu nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů za účelem prověření, jak zaměstnavatelé plní své povinnosti v péči o BOZP a zda vytvářejí podmínky pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci;
- na základě podnětů a stížností členů a funkcionářů OSŽ provádět mimořádné kontroly v oblasti BOZP u zaměstnavatelů a důsledně se oprávněnými podněty a stížnostmi zabývat;
- vydáváním metodických materiálů, publikací a článků zaměřených na problematiku BOZP a prováděním lektorské činnosti v rámci vzdělávacích aktivit na školeních, přispívat ke zvyšování a prohlubování znalostí a vědomostí členů a funkcionářů OSŽ v oblasti BOZP;
- trvale poskytovat členům a funkcionářům OSŽ odborné poradenství, konzultace a metodickou pomoc v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

VI.

Mezinárodní činnost

- aktivně se podílet na činnosti Evropské federace pracovníků v dopravě (ETF) prostřednictvím zástupce OSŽ ve Výkonném výboru ETF;
- aktivně se podílet na vedení Železniční sekce ETF prostřednictvím zástupce OSŽ v Řídícím výboru sekce na pozici vice-prezidentky;
- aktivně se účastnit práce v poradních skupinách Železniční sekce ETF, kde má OSŽ své zastoupení, tj. pro oblast opravárenství, doprovodného vlakového personálu a pro strojvedoucí;
- dále rozvíjet dvoustranné styky s odborovými svazy železničářů, zejména pak s členskými organizacemi ETF a ITF;
- aktivně participovat na akcích ITF v oblasti Železniční sekce v regionu Evropa.

VII.

Sport, využití volného času, rekreace

- spolupřátat sportovní, kulturní a volnočasové akce pro zaměstnance v zaměstnavatelských subjektech, kde působí OSŽ, jejich rodinné příslušníky a členy OSŽ;
- pokračovat v aktivitách v rámci Mezinárodního sportovního sdružení železničářů (USIC) a v kontaktech s železničářskými subjekty ze zahraničí v oblasti sportu, zajišťovat provoz a sídlo Generálního sekretariátu USIC;
- pokračovat v aktivitách v rámci Mezinárodní federace pro kulturu a volný čas železničářů (FISAIC) a kontaktech s železničářskými subjekty ze zahraničí v oblasti kultury a volného času;
- nadále se podílet (jako společník CK ČD travel, s.r.o.) na zabezpečování výhodné rekreace s příspěvkem pro zaměstnance SŽ, státní organizace, ČD, a.s., ČD Cargo, a.s., zaměstnance dalších dceřiných společností a členy OSŽ, včetně jejich rodinných příslušníků;
- dle ekonomických možností OSŽ podporovat zachování dětské rekreace v táborech dětí a mládeže, které jsou ve vlastnictví OSŽ;
- věnovat trvalou pozornost zabezpečování rekreací a sportu seniorům - členům OSŽ, při respektování jejich specifík.